

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Medi Ambient
Espais de Natura

PARC NATURAL DE MONDRAGÓ

PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ

ANY 2009

I. INTRODUCCIÓ	4
II. OBJECTIUS DEL PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ	4
III. ÀREES DE GESTIÓ	5
<u>I. ÀREA DE VIGILÀNCIA (V)</u>	5
VG1. VIGILÀNCIA.	5
<u>II. ÀREA DE MANTENIMENT (M)</u>	5
MG1. PROGRAMA DE MANTENIMENT GENERAL	5
<u>III. ÀREA DE PLANIFICACIÓ (P)</u>	6
PG1. PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ	6
<u>IV. ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ (GC)</u>	6
GCG1. PROGRAMA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS	6
GCG2. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LA VEGETACIÓ	7
GCG3. PROGRAMA DE SANITAT FORESTAL	7
GCG4. PROGRAMA DE GESTIÓ AGRÍCOLA-RAMADERA	8
GCG5. PROGRAMA DE REGISTRE DE CITES DE FAUNA I FLORA.	8
GCG6. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LA TORTUGA MEDITERRÀNIA	8
GCG7. PROGRAMA DE CONTROL D'ESPÈCIES AL·LÒCTONES	9
GCG8. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DEL SISTEMA DUNAR DE S'AMARADOR	9
<u>V. ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC (DSE)</u>	10
DSEG1. PROGRAMA DE SUBVENCIONS	10
DSEG2. CONVENI ENTRE EL GOVERN DE LES ILLES BALEARS I ELS PROPIETARIS DE TERRENYS INCLOSOS DINS EL PARC	10
<u>VI. ÀREA D'ÚS PÚBLIC (UP)</u>	10
UPG1. PROGRAMA D'INFORMACIÓ AL PÚBLIC EN GENERAL I D'ATENCIÓ ALS	

PROPIETARIS A LES OFICINES DE CAN CRESTALL I AL CENTRE D'INFORMACIÓ	10	
UPG2. PROGRAMA DE VIGILÀNCIA, INFORMACIÓ I DE SERVEIS ALS USUARIS DE LES PLATGES, ITINERARIS I ÀREES RECREATIVES	11	
UPG3. PROGRAMA DE SENYALITZACIÓ		11
UPG4. PROGRAMA D'INTERPRETACIÓ AMBIENTAL	11	
UPG5. PROGRAMA D'AGENDA D'ACTIVITATS	12	
UPG6. PROGRAMA DE PUBLICACIONS	12	
UPJ1. PROJECTE DE NOUS REFUGIS	13	
UPJ2. PROJECTE DE CONDICIONAMENT DE L'ITINERARI DE SA PUNTA DE SES GATOVES PER PERSONES AMB MOBILITAT REDUÏDA.	13	
UPJ3. PROJECTE DE MILLORA DELS ACCESSOS A LA PLATJA DE S'AMARADOR	13	
UPJ4. PROJECTE DE IMPLANTACIÓ DE UN ITINERARI DE RATAPINYADES	13	
UPJ5. PROJECTE D'IMPLANTACIÓ D'UNA EINA INFORMATIVA SOBRE LA PROBABILITAT D'AVISTAMENT D'ESPÈCIES D'AUS	14	
UPJ6. PROJECTE DE-REFORMA DELS APARCAMENTS PÚBLICS	14	
UPJ7. PROJECTE DE DISSENY D'UN NOU ITINERARI PER LES ZONES INTERIORS DEL PARC	14	
UPJ8. PROJECTE DE-RECONSTRUCCIÓ DE ÑES VORERES DE L'ESTANY DE SES FONTS DE N'ALIS	14	
<u>VII. ÀREA DE PARTICIPACIÓ (PA)</u>		15
PAG1. JUNTA ASSESSORA	15	
PAG2. PROGRAMMA DE VOLUNTARIAT 2007-2010	15	
<u>VIII. ÀREA D'INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT (I)</u>		15
IG1. PROGRAMA DE SEGUIMENT METEOROLÒGIC	15	
IG2. PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LA QUALITAT DE LES AIGÜES DELS ESTANYS	15	
IG3. PROGRAMA DE SEGUIMENT ORNITOLÒGIC A TRAVÉS D'UNA ESTACIÓ D'ANELLAMENT D'ESFORÇ CONSTANT	16	
IG4. PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LA REGENERACIÓ DEL SISTEMA DUNAR DE S'AMARADOR	16	
IJ1. PROJECTE D'ESTUDI ECOLÒGIC DE LES BASSES TEMPORALS	16	
<u>IX. ÀREA D'ADMINISTRACIÓ (A)</u>		16
AG1. PROGRAMA D'ADMINISTRACIÓ	16	
AG2. ELABORACIÓ DE LA MEMÒRIA ANUAL DE GESTIÓ	17	
AG3. PROGRAMA DE LA BOTIGA DEL PARC	17	
AJ1. PROJECTE DE REHABILITACIÓ I CANVI DE COBERTA A LA PAÏSSA DE CAN CRESTALL	17	

<u>X. ÀREA D'AVALUACIÓ (AV)</u>	17
AVG1. PROGRAMA D'AVALUACIÓ	17
IV. PRESSUPOST	18

I. INTRODUCCIÓ

El programa anual d'execució (PAE) és el document on queden definits, a un any vista, els programes i projectes a desenvolupar al Parc acompanyats d'un pressupost.

Es denominen programes aquelles activitats de gestió continuada amb una despesa variable i anual. Dins l'apartat de projectes s'inclouen aquelles accions puntuals, amb uns objectius identificats i concrets, que s'assoleixen en un termini de temps determinat i generalment curt (un o dos anys), en contraposició als programes, que tenen objectius a molt llarg termini o de durada indeterminada.

La majoria d'accions detallades al PAE són executades directament pel personal del parc, altres es contracten externament, encara que sempre compten amb el suport del personal del parc per a la seva realització, supervisió i/o direcció.

La plantilla actual del Parc està formada pel següent personal:

- 1 Director
- 1 Tècnic d'espais naturals
- 2 Educadores (facultatius tècnics en educació ambiental)
- 1 Auxiliar administrativa
- 2 Informadores del centre d'informació del parc.
- 1 Responsable de brigada
- 2 Treballadors de biodiversitat especialistes de primera (actualment vacants)
- 2 Treballadors de biodiversitat. (Un plaça vacant)
- 1 Agent de Medi Ambient

El personal temporal que realitzarà treballs al parc serà:

- 1 Netejadora durant tot l'any (subcontractada)
- Brigades conveniades amb *la Caixa* (durant el primer trimestre de 2009)
- 4 Vigilants de platges i àrees recreatives (probablement de maig a octubre)

II. OBJECTIUS DEL PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ 2009

El PAE és el document tècnic de gestió del parc natural de Mondragó i persegueix com a objectiu principal la compatibilitat entre la conservació dels elements naturals, culturals i etnològics del parc, la promoció i desenvolupament socioeconòmic i l'ús públic que se'n fa.

Per enguany es planteja seguir amb els programes vigents, a fi de la seva consolidació.

Per altra banda s'intentarà impulsar el programa agrícola ramader a efectes de minimitzar el progressiu abandonament de les parcel·les agrícoles, així com el capítol de convenis amb els propietaris que suposaran incrementar considerablement els pagaments per quarterada i potenciar les activitats conveniades.

Els objectius específics es detallen a la planificació de cada una de les àrees de gestió.

III. ÀREES DE GESTIÓ

I. ÀREA DE VIGILÀNCIA (V)

VG1. VIGILÀNCIA

La vigilància pretén garantir el compliment de la normativa del parc. Aquestes actuacions poden suposar la detecció d'infraccions amb l'inici dels corresponents expedients sancionadors.

Les actuacions de vigilància consisteixen en fer el seguiment diari de les activitats que es realitzen al medi natural, com ara: recol·lecció, caça, cremes, eliminació de residus, actuacions urbanístiques, usos dels visitants etc.

El parc compta amb una torre de vigilància per a la prevenció dels incendis forestals. Aquesta torre està situada en els terrenys forestals públics propers a s'Amarador, i forma part de la xarxa de torres de vigilància de la Conselleria de Medi Ambient, que són gestionades per l'Institut Balear de la Natura (IBANAT). La durada de la campanya de prevenció d'incendis és variable en funció de les condicions meteorològiques de l'any, per la qual cosa encara no es pot saber amb certesa quina durada tindrà la campanya de 2009. No obstant això, es preveu que s'iniciï el 15 d'abril i finalitzi el 15 d'octubre. L'horari de vigilància previst és de les onze del matí fins a les vuit de l'horabaixa.

Per a l'execució del programa d'UPG3 "*Vigilància, informació i serveis als usuaris de les platges i àrees recreatives*" es contractaran 4 persones durant els mesos de maig a octubre de 2009. Entre les seves funcions s'inclou la vigilància dels indrets del parc amb més presència de visitants (malgrat la no potestat d'alçar una acta de denúncia) i la informació sobre certs aspectes als visitants del parc.

Personal assignat: l'agent de medi ambient destinat al parc, la brigada del parc, vigilants contractats durant la temporada estival, 2 vigilants d'incendis per a la torre de vigilància.

II. ÀREA DE MANTENIMENT (M)

MG1. PROGRAMA DE MANTENIMENT GENERAL

Comprèn per una banda les actuacions de reparacions dels equipaments públics (centre d'informació, oficina, àrees recreatives, aparcaments, camins públics, itineraris) i per l'altra també inclou la neteja d'aquests equipaments, dels seus elements i del medi natural de l'espai (zones humides, costa, pinar).

En quant a la neteja d'equipaments i el medi natural, les tasques a realitzar continuaran centrant-se en el buidatge de les més de 30 papereres del parc, retirada de residus dels itineraris, estanys, platges, calons, àrees recreatives i aparcaments. El manteniment anual dels equipaments suposa entre d'altres fer tractament de conservació de les taules i bancs de les àrees recreatives (s'Amarador i ses Fonts de n'Alis), arreglar les papereres malmeses, realitzar petites actuacions de manteniment a can Crestall, així com tractar la fusta del centre d'informació.

Cal destacar que enguany la Conselleria de Medi Ambient ha signat un conveni amb *La Caixa* que permetrà disposar de brigades, que en un moment donat recolzaran les tasques de les brigades dels espais naturals com Mondragó. Normalment la es dedicaran a col·laborar en les tasques incloses dins aquest programa. Degut a la gran afluència de visitants durant l'època estival, de maig a octubre, les restes de residus als equipaments i al medi natural s'incrementen considerablement. Per aquest motiu, com cada any, reforçarem les tasques de neteja amb la contractació de 4 persones que també donaran suport a la vigilància de l'espai durant els mesos que durin els seus contractes laborals.

Personal assignat: brigada del parc, brigada de conservació, personal de neteja, brigades del conveni amb la Caixa, agent de medi ambient, tècnic, director.

III. ÀREA DE PLANIFICACIÓ (P)

PG1. PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ

Durant 2009 es redactarà el PAE de 2010, així com estableix la *Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental* (LECO). Al document es detallaran cada una de les actuacions a executar al llarg de l'any, agrupades en projectes o programes, que es classificaran en 10 àrees de gestió.

Cada programa o projecte té una codificació, que significa: la primera lletra correspon a la sigla de l'àrea de gestió, després: P si és un programa o J si és un projecte, a continuació s'indica el número correlatiu de programa o projecte que es tracti. D'aquesta forma cada programa i projecte queda clarament identificat i diferenciat.

Personal assignat: tècnic i director amb el suggeriment i participació de tot el personal del parc a més de la cap de Servei d'Espais Naturals d'Espais de Natura Balear.

IV. ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ (GC)

GCG1. PROGRAMA DE PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS

Durant 2009 es continuarà amb les mateixes actuacions que es varen realitzar al 2008. Es tracta de realitzar les tasques que defineixi l'INFOBAL i el Pla Comarcal contra incendis, amb l'objecte d'evitar o minimitzar els risc d'incendis, i quan pertoqui, procedir a les tasques d'extinció.

La competència sobre la prevenció i extinció d'incendis recau en la Direcció General de Medi Forestal i Protecció d'Espècies. Aquest Servei és el responsable d'elaborar els Plans Comarcals d'Incendis, són plans sectorials basats en una divisió de les Illes Balears en zones d'actuació, atenent les característiques geogràfiques i naturals d'aquestes. Mondragó està inclòs en l'anomenat Pla Comarcal Centre-Sud, el document referent al pla és el que actualment s'utilitza en la gestió i prevenció d'incendis.

El personal del Parc col·labora amb el Servei de Prevenció i Extinció d'incendis executant actuacions relacionades amb el manteniment del dipòsit d'aigua i condicionament de la finca on s'ubica.

Personal assignat: tècnic i director del parc, agent de medi ambient, brigada del parc, personal del servei de Gestió Forestal i Protecció d'Espècies i personal tècnic i brigades de l'Ibanat.

GCG2. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LA VEGETACIÓ

Les actuacions previstes són:

- El manteniment de les zones regenerades com el sistema dunar de s'Amarador, i reforestades com les zones del Niu de Metralladores, zona de l'Aparcament de ca sa Muda i finca de la zona de can Pujades. El manteniment de la vegetació reforestada requereix regar a l'estiu, podar algunes branques per afavorir el creixement dels arbres, reajustar els tutors i protectors retirant els obsolets i arrabassant els individus que estan morts.
- La reforestació d'algunes zones del parc. Aquestes actuacions seran puntuals i inclouran sembres a zones de pas que es consideri que no s'han d'utilitzar com a vials.
- L'eliminació d'arbres morts, per a mantenir la salut forestal, evitant el perill que també pot suposar la seva caiguda.

Per altra banda durant l'any 2007 es va elaborar un estudi sobre **la flora endèmica i microareal del parc natural de Mondragó**, una de les conclusions de l'estudi va ser la necessitat d'adoptar una sèrie de mesures de gestió per protegir una sèrie de plantes amb perill de desaparició. Durant l'any 2008 es varen executar part de les accions proposades és per aquest motiu que durant el 2009 està previst dur a terme les següents accions:

- Realització d'un seguiment anual d'algunes espècies vegetals com: l'eixorba-rates negre, el berguer o la moreta.
- Reduir el nombre de camins i tiranys ubicats prop de la costa.

En relació al manteniment del banc de llavors iniciat el 2008, enguany i en la mesura de les possibilitats del parc i del viver de Menut se seguiran recol·lectant llavors de pi, savina, mata, etc. Així mateix s'iniciarà la recollida de llavors d'espècies microareals i endèmiques localitzades al parc.

Personal assignat: agent de Medi Ambient, brigada del parc, tècnic i director del parc, grups de voluntaris, brigades de la Caixa i tècnics i personal del viver de Menut.

GCG3. PROGRAMA DE SANITAT FORESTAL

Se seguiran executant les actuacions de control de la processionària i els escarabats barrinadors del pi que hem anat realitzant durant els darrers anys.

La lluita contra la processionària se centrarà en la col·locació de trampes de feromones i en la retirada de les bosses de forma manual. En quant als escarabats barrinadors, la lluita consistirà en la retirada dels arbres morts o molt afectats combinada amb la col·locació i retirada de les trampes en les èpoques més adients.

Previsiblement un cop més el parc col·laborarà en la campanya de venda de trampes de feromona per a processionària que organitza la Conselleria de Medi Ambient.

Personal assignat: brigada del parc, brigades de la caixa, auxiliar administrativa, agent de medi ambient, tècnic i director.

GCG4. PROGRAMA DE GESTIÓ AGRÍCOLA-RAMADERA

Seguint les línies d'actuació dissenyades al *pla de gestió agroramadera del parc* elaborat al 2006, enguany es continuaran realitzant tasques de millora i de manteniment agrícola a les parcel·les de propietat pública. Així mateix es preveu fomentar que les activitats de recuperació i manteniment agrícola a les finques privades incrementin la dotació econòmica a fi de minimitzar l'abandonament d'aquestes parcel·les.

Les actuacions agrícoles programades al 2009 són:

- Llaurar totes les parcel·les almenys 1 vegada.
- Esmotjar tots els arbres: ametllers, garrovers i figueres que sigui necessari.
- Arrabassar els arbres morts.
- Adobar alguns esbaldrecs de les parets seques.
- Netejar voreres a les finques públiques
- Fer el seguiment adient de les plantacions de garrovers.
- Recuperació de l'ametllar de can Cano.
- Sembrar de figueres a ca sa Muda (depenent dels resultats de les cates).
- Potenciar la recollida d'ametlles i garroves a través d'activitats de caire educatiu.

Pel que fa a l'apartat ramader, se cercarà la fórmula administrativa més adient per tal de consensuar els usos i aprofitaments que es vénen duent a terme a algunes finques públiques del parc.

Personal assignat: brigada del parc, brigada de conservació, educadors ambientals, tècnic i director, contractació de serveis si és necessari.

GCG5. PROGRAMA DE REGISTRE DE CITES DE FAUNA I FLORA

Implantació de l'aplicació informàtica de registre de cites de flora i fauna del parc elaborada durant l'any 2008. Aquesta aplicació serà la base de treball sobre la qual s'aniran introduint les dades recopilades per part del personal del parc, per naturalistes voluntaris i per estudis realitzats en l'àmbit del parc.

La informatització de les observacions de flora i fauna suposarà un pas més en el coneixement de la biodiversitat del parc, a la vegada que constituirà una valuosa eina de consulta i gestió.

Personal assignat: tot el personal del parc i assistència tècnica de seguiment de l'aplicació.

GCG6. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LA TORTUGA MEDITERRÀNIA

Durant l'any 2009 es donarà continuïtat al programa de conservació iniciat l'any 1994. Els treballs principals dins aquest programa seran:

- Identificació i marcatge de nous exemplars nascuts al parc.
- Seguiment dels individus marcats o alliberats anteriorment, que inclourà una avaluació de la condició física de les poblacions a partir de les dades biomètriques de cada exemplar capturat.

- Redacció d'un document de síntesis sobre l'estat de les poblacions de *Testudo hermanni* al parc natural de Mondragó, que reculli totes les actuacions fetes així com propostes de gestió per al futur.
- Manteniment de les infraestructures com els abeuradors i tancat de quarentena.
- Realització activitats d'educació ambiental i de divulgació en l'àmbit del parc.

Personal assignat: educadors ambientals, tècnic i director, assistència tècnica.

GCG7. PROGRAMA DE CONTROL D'ESPÈCIES AL·LÒCTONES

Durant l'any 2009 es continuarà amb les tasques de control i eradicació d'aquelles espècies invasores presents a l'espai natural. Tradicionalment les espècies sobre la que més s'han actuat han estat el bàlsam (*Carpobrotus sp.*) i els moixos assilvestrats.

Sense deixar d'actuar sobre aquestes espècies i gràcies a l'estudi realitzat durant 2007: **la flora al·lòctona del parc natural de Mondragó**, s'han detectat fins a 27 espècies vegetals potencialment perilloses pels ecosistemes de l'espai i que per tant necessiten algunes mesures de gestió, per tal de controlar-les i eradicar-les.

Accions previstes per l'any 2009:

- Revisió periòdica dels punts o zones del parc amb presència d'espècies invasores.
- Eliminació de les espècies detectades.
- Realitzar activitats informatives per donar a conèixer la problemàtica i maneres d'actuar per evitar la propagació d'aquelles espècies que es poden convertir en invasores. Dins l'agenda d'activitats de primavera estiu del 2009 hi ha programada una conferència i un itinerari envers les plantes al·lòctones.
- Pel que fa a la fauna invasora, es preveuen actuacions de control de la presència de moixos assilvestrats.

Personal assignat: brigada, educadors ambientals, tècnic, director i assistència tècnica.

GCG8. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DEL SISTEMA DUNAR DE S'AMARADOR

Atesa l'extraordinària resposta de les trampes de sediment i dels cordons de protecció, i per tal de mantenir i millorar la recuperació, es preveu desplaçar en direcció a la mar la línia de protecció una distància aproximada d'un metre.

Per altra banda s'ha constatat el pas de bicicletes que travessen la zona dunar de s'Amarador partint de l'àrea recreativa fins al camí d'accés a la platja. Per tal d'evitar aquesta situació s'instal·larà un cordó a la zona de l'àrea recreativa que impossibiliti el pas de les bicicletes.

Està previst disposar d'assessorament extern al parc que garanteixi la correcta regeneració del sistema dunar.

Personal assignat: brigada del parc, assistència tècnica, tècnic i director.

V. ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIO-ECONÒMIC (DSE)

DSEG1. PROGRAMA DE SUBVENCIONS

Durant l'any 2009 es farà el seguiment dels expedients de la convocatòria 2007-2008 les visites d'inspecció corresponents i es redactaran els informes que pertoquin sobre els expedients.

Al 2009 es preveu iniciar una nova convocatòria de subvencions per 2009-2010. Això suposarà fer les feines que pertoquen.

Personal assignat: auxiliar administrativa, tècnic i director. A més del personal d'oficines responsables de la gestió de les subvencions.

DSEG2. CONVENI ENTRE EL GOVERN DE LES ILLES BALEARIS I ELS PROPIETARIS DE TERRENYS INCLOSOS DINS EL PARC NATURAL DE MONDRAGÓ

Durant el 2005 es vàrem signar els primers 134 convenis que vàrem finalitzar el desembre de 2008. A les hores, durant 2009 aquells propietaris interessats tindran l'oportunitat d'establir nous convenis, segons condicions actualitzades.

De la mateixa manera, a mesura que es vagin complint els terminis dels convenis vigents, s'estirà en condicions de signar nous convenis. El mes de febrer es preveu enviar als propietaris una circular informant sobre els nous convenis.

En quant a les condicions està prevista una pujada del 12% sobre el preu pagat per quarterada durant el trienni 2005/2008. També es pretén potenciar per part del parc les actuacions previstes en els convenis.

A l'oficina del parc es continuaran atenent les sol·licituds dels propietaris, i s'ajudarà a la complementació dels expedients, que es remetràn a la seu de la Conselleria.

Personal assignat: auxiliar administrativa, tècnic i director.

VI. ÀREA D'ÚS PÚBLIC (UP)

UPG1. PROGRAMA D'INFORMACIÓ AL PÚBLIC EN GENERAL I D'ATENCIÓ ALS PROPIETARIS A LES OFICINES DEL PARC (CAN CRESTALL) I AL CENTRE D'INFORMACIÓ

El centre d'informació del parc està obert tots els dies de l'any (excepte el 25 de desembre i l'1 de gener) de les 9:00 a les 16:00 h. De l'1 de maig al 31 d'agost se seguirà amb l'ampliació d'horari establerta l'any passat que ajornava el tancament a les sis del capvespre, sempre que la disponibilitat de personal d'informació-recepció ho permeti.

El personal del centre s'encarrega de donar informació general sobre el parc i de repartir el material divulgatiu del parc (tríptic general del parc, fulletons d'informacions diverses, itineraris, etc.). A més realitzen un recompte estadístic de les persones que entren al centre d'informació.

L'horari d'atenció al públic de Can Crestall és de dilluns a divendres de 8 h a 15h, si bé per temes concrets es poden concertar cites amb el tècnic i el director. A Can Crestall es realitzen les mateixes funcions que al centre d'informació a més de resoldre les consultes dels propietaris o els ciutadans en relació a la gestió i procediments administratius que afecten el parc.

Personal assignat: auxiliar administrativa, informadors, tècnic i director.

UPG2. PROGRAMA D'INFORMACIÓ, VIGILÀNCIA I DE SERVEIS ALS USUARIS DE LES PLATGES, ITINERARIS I ÀREES RECREATIVES

Degut a l'afluència massiva de visitants durant l'estiu, es fa necessari vigilar i controlar les platges i el seu entorn (molt especialment el sistema dunar de s'Amarador), els itineraris senyalitzats, i a les àrees recreatives. Al mateix temps, es pot informar a l'usuari que es troba dins un espai natural protegit i quins usos/actuacions estan limitats o prohibits.

Per aquestes tasques es contractaran vigilants temporals. Durant 2009 se seguirà amb els recomptes periòdics dels visitants de les platges que s'iniciaren l'any 2008 . Aquest programa vigirà previsiblement des de l'1 de maig fins al 31 d'octubre.

Personal assignat: tècnic, director, brigada del parc, 4 vigilants.

UPG3. PROGRAMA DE SENYALITZACIÓ

El nou manual dels Espais Naturals Protegits de les Illes Balears contempla les condicions de senyalització normalitzades per tots els espais naturals de les Illes Balears. Pel que fa a Mondragó, enguany s'executaran i s'instal·laran els senyals del parc.

Personal assignat: tècnic, director, personal d'oficines d'Espais de Natura Balear i contracte de subministrament.

UPG4. PROGRAMA D'INTERPRETACIÓ AMBIENTAL

El programa d'interpretació ambiental consisteix en l'oferta de visites guiades pels diferents itineraris educatius del parc. L'oferta està destinada a la població escolar (nivells: infantil, primària, ESO i batxillerat) i a famílies o grups no escolars.

Pel que fa a l'oferta dirigida al públic escolar abans de fer la visita al parc els educadors realitzen una activitat prèvia al centre per tal de preparar l'activitat de camp.

Pel que fa a l'oferta destinada a públic general, normalment en dissabtes, es manté l'oferta d'altres anys que consistia en fer grups d'un màxim de 20 persones per educador. Està establerta la possibilitat de fer dos grups de 20 persones, un surt a les 10 h i l'altre a les 12 h. Durant 2009 se seguiran perfeccionant tant els continguts com els materials didàctics utilitzats durant les visites prèvies i els itineraris educatius.

Enguany es durà a terme l'avaluació de la qualitat i el grau de satisfacció de les visites d'educació ambiental i de cadascuna de les activitats d'agenda.

Una altra novetat d'enguany és la implantació d'un itinerari nocturn de ratespinyades arran del treball realitzat al 2008. L'implantació de l'itinerari es desenvoluparà més tard dins l'àrea d'ús públic.

Personal assignat: educadors, tècnic, director i assistència tècnica.

UPG5. PROGRAMA D'AGENDA D'ACTIVITATS

L'objectiu d'aquest programa és crear una oferta d'activitats on el caire educatiu és tan important com la vessant lúdica i participativa. Normalment aquestes activitats es desenvolupen els dissabtes, festius, en tot cas en horaris generalment no laborables.

Les activitats d'agenda s'adrecen sobretot a la població local. La temàtica serà molt variada per tal d'arribar a tots els nivells i necessitats, encara que es mantindran algunes activitats ja clàssiques: tortugues, observació d'estels, itinerari micològic, etc.

Les activitats d'agenda pretenen afavorir l'adquisició de coneixements relacionats amb els valors del parc natural i la gestió que s'hi fa, oferint als participants la possibilitat de participar activament..

Com cada any durant 2009 es mantindran les dues agendes d'activitats: primavera-estiu i la segona, de tardor-hivern.

Enguany es durà a terme l'avaluació de la qualitat i el grau de satisfacció de les visites d'educació ambiental i de cadascuna de les activitats d'agenda.

Personal assignat: tècnic, educadors, director i assistències tècniques.

UPG6. PROGRAMA DE PUBLICACIONS

El programa de publicacions del parc per al 2009 inclou:

- La traducció, maquetació, edició i impressió en castellà i alemany dels 4 *itineraris* elaborats el 2006 (itinerari de s'Amarador, itinerari de sa Punta de ses Gatoves, itinerari de la volta de la Guàrdia d'en Garrot i itinerari del Mirador de ses Fonts n'Alis).
- La redacció i maquetació dels tríptics d'informació general del parc en castellà, català, anglès i alemany.
- L'edició i impressió en català dels cartells de les *Agendes d'Activitats*.
- L'elaboració dels continguts de la *Pàgina web d'espais naturals* (part corresponent al parc).
- Redacció i maquetació de la nova guia de passeig del Parc de Mondragó.

Personal assignat: tècnic i director. Personal assignat pel servei d'Espais Naturals, i contractes d'assistència tècnica i de subministrament.

UPI1. PROJECTE DE NOUS REFUGIS

El parc natural de Mondragó va iniciar durant l'any 2006 un projecte d'obertura d'uns refugis o edificacions existents al parc. Inicialment la caseta de Can Cano va ser reformada, i actualment s'està tramitant el canvi d'ús i el d'interès general que condicionen la seva obertura.

Quan s'hagin aconseguit tots els permisos i llicències, s'obrirà al públic i s'integrarà dins la Xarxa de Refugis de les Illes Balears.

També està previst iniciar els mateixos tràmits per altres refugis com podríem ser el de can Biga i can Canonge.

Personal assignat: tècnic, director i cap de servei d'Espais de Natura. Assistència tècnica (redacció projectes) i contracte d'obra.

PJ2. PROJECTE DE CONDICIONAMENT DE L'ITINERARI DE SA PUNTA DE SES GATOVES PER A PERSONES AMB MOBILITAT REDUÏDA.

Durant 2007 es va redactar el projecte de condicionament de l'itinerari de sa punta de ses Gatoves per persones amb mobilitat reduïda i s'iniciaren els tràmits administratius per tal d'obtenir la llicència d'obres, que a la seva vegada requereix la declaració d'interès general per part del Consell de Mallorca. El projecte es va remetre a l'Ajuntament de Santanyí a fi d'obtenir els permisos escaients. La complexitat dels tràmits ha fet que encara no es disposi dels permisos i s'espera que durant 2009 els tinguem i s'executin les obres de condicionament.

Personal assignat: tècnic, director i cap de servei d'Espais Naturals.

UPI3. PROJECTE DE MILLORA DELS ACCESSOS A LA PLATJA DE S'AMARADOR

Els accessos la platja de S'Amarador estan exposats a agressions de tipus antropogènic, meteorològic i marí que fan que cada any es produeixin desnivells importants en l'accés a la cala, fins el punt de suposar un important risc pels usuaris.

El personal del parc, any rera any, realitza actuacions de reconstrucció provisional dels desnivells produïts sense aconseguir un resultat estable i satisfactori.

Per tal de solucionar aquesta problemàtica durant 2009 es redactarà un projecte per millorar l'accessibilitat a la platja de s'Amarador que sigui compatible en la regeneració del sistema dunar .

Personal assignat: assistència tècnica, tècnic i director.

UPI4. PROJECTE D'IMPLANTACIÓ D'UN ITINERARI DE RATAPINYADES

Durant 2006 i 2007 s'han contractat projectes d'investigació sobre les espècies de ratapinyades presents al parc. Al 2008 s'ha realitzat el treball anomenat "Itinerari de les ratespinyades de Mondragó".

En base a l'estudi es preveu implantar un nou itinerari nocturn en el que es podran detectar els ultrasons emesos per les ratespinyades i comparar-los amb sons prèviament enregistrats. Inicialment l'itinerari s'oferirà a escolars, grups familiars i turistes.

Personal assignat: assistència tècnica, tècnic i director, educadors ambientals.

UPI5 PROJECTE D'IMPLANTACIÓ D'UNA EINA INFORMATIVA SOBRE LA PROBABILITAT D'AVISTAMENT D'ESPÈCIES D'AUS

Arran del projecte "ij3. Projecte d'estudi de les poblacions d'aus migrants i hivernants_creació d'una eina de divulgació" presentat l'any 2008 es preveu implantar l'aplicació informàtica que permeti als visitants conèixer la probabilitat d'observació de cada una de les espècies en funció de la zona, època de l'any, hàbitat i densitat relativa d'exemplars.

Personal assignat: informadores, tècnic i director.

UPI6. PROJECTE DE REFORMA DELS APARCAMENTS PÚBLICS

Al 2008 es varen iniciar els tràmits per la reforma dels aparcaments públics de la zona de s'Amarador i de ses Fonts de N'Alis.

La reforma consistirà en la reparació del ferm, el tancament dels recintes, la senyalització dels pàrquings i la instal·lació de dues casetes de vigilància amb dues barreres d'accés. Una vegada efectuada la reforma, i després de l'obtenció dels permisos que calguin, s'iniciarà l'activitat de cobrament als pàrquings esmentats.

Personal assignat: tècnic, director, personal d'Espais de Natura Balear i assistència tècnica.

UPI7. PROJECTE DE DISSENY D'UN NOU ITINERARI PER ZONES INTERIORS DEL PARC

Els quatre itineraris que disposem actualment transcorren per la zona litoral, la més coneguda del parc. Amb la intenció de difondre valors d'altres indrets de l'espai natural es preveu dissenyar un itinerari que podria transcorre pel camí de Ses Doblegrades.

Personal assignat: tècnic, director, educadors ambientals.

UPI8. PROJECTE DE RECONSTRUCCIÓ DE LES VORERES DE L'ESTANY DE SES FONTS DE N'ALIS

Durant l'any 2009 es farà l'estudi per reformar els marges de les voreres de l'estany de ses Fonts de n'Alis. Aquest projecte procurarà cercar solucions per reduir l'impacte visual d'alguns elements.

Personal assignat: tècnic, director, assistència tècnica.

VII. ÀREA DE PARTICIPACIÓ (PA)

PAG1. JUNTA RECTORA

Durant 2009 està previst que es convoquin dues sessions ordinàries de la Junta Rectora, i les sessions extraordinàries que siguin oportunes.

Personal assignat: auxiliar administrativa, tècnic i director, cap de serveis d'Espais Naturals.

PAG2. PROGRAMA DE VOLUNTARIAT 2007-2010

El parc disposa del *Pla d'acció de Voluntariat Ambiental del Parc Natural de Mondragó, 2007-2010*, al pla es plantegen les prioritats d'accions a desenvolupar per part dels voluntaris, els àmbits d'actuació, els procediments per poder participar a les diferents activitats, etc.

Les actuacions que es duran a terme durant l'any 2009 tindran 2 objectius:

- Donar resposta a les peticions dels diferents grups que així ho sol·licitin, planificant i executant les accions incloses al pla.
- Realitzar una campanya de difusió del pla entre els grups o associacions de voluntaris de les Illes per tal de donar a conèixer les possibilitats del pla de voluntariat

Personal assignat: educadors ambientals, tècnic i director.

VIII. ÀREA D'INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT (I)

IG1. PROGRAMA DE SEGUIMENT METEOROLÒGIC

L'estació meteorològica del Parc es troba ubicada prop del centre d'informació, en les proximitats de la platja de ses Fonts de n'Alis. Durant 2009 se seguiran recollint diàriament les dades referides a precipitació, temperatura i evaporació. Aquestes dades són enviades al centre meteorològic de les Illes Balears, on es fa el seguiment de tot el territori Balear.

Personal assignat: informadores, tècnic.

IG2. PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LA QUALITAT DE LES AIGÜES DELS ESTANYS

Durant 2009 es continuarà amb els seguiments de recollida de mostres d'aigua als estanys. Per una banda l'agent de Medi Ambient seguirà recollint les mostres amb una periodicitat bimensual, aquestes mostres s'envien al laboratori depenent de la Direcció General de Recursos Hídrics de la Conselleria de Medi Ambient i s'analitzen, indicant si algun paràmetre té valors significativament alarmants.

L'altre estudi continuarà fins al mes de febrer. Els objectius s'emmarquen dins els treballs d'investigació que des de la Direcció General de Recursos Hídrics es duen a terme en el marc de la nova Directiva d'aigües.

Personal assignat: agent de medi ambient, tècnic, auxiliar administrativa.

IG3. PROGRAMA DE SEGUIMENT ORNITOLÒGIC A TRAVÉS D'UNA ESTACIÓ D'ANELLAMENT D'ESFORÇ CONSTANT

Es continuarà realitzant el seguiment ornitològic a través d'una *Estació d'Anellament d'Esforç Constant*. Per tal d'anar completant les sèries de dades de què es disposa i poder extreure resultats definitius sobre estructura i dinàmica poblacional, èxit reproductor, taxes de supervivència, biologia reproductiva i la condició física d'una espècie respecte a l'hàbitat, és imprescindible que el programa tingui continuïtat.

Les dades obtingudes resulten un recurs per a la gestió, per a la divulgació i per a la interpretació ambiental.

Personal assignat: assistència tècnica, tècnic i director.

IG4. PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LA REGENERACIÓ DEL SISTEMA DUNAR DE S'AMARADOR

L'any 2008 s'ha fet un aixecament topogràfic detallat del terreny, a fi de disposar d'un punt de referència que permeti avaluar fent comparacions amb les mesures posteriors l'evolució morfològica del sistema dunar, així com de la platja.

És per aquest motiu que durant 2009 es realitzaran nous aixecaments topogràfics.

Personal assignat: assistència tècnica, tècnic i director.

IJ1. PROJECTE D'ESTUDI ECOLÒGIC DE LES BASSES TEMPORALS

Les basses temporals són ecosistemes escassos, de dimensions reduïdes i amb característiques molt específiques, que els fan especialment fràgils. Per això mateix la Directiva Hàbitats (directiva 92/43/CEE) inclou les basses temporals com a hàbitat d'interès comunitari. Durant 2008 es va realitzar el primer estudi de fauna i flora a dos grups de basses temporals del parc de Mondragó.

Arran dels resultats obtinguts i atesa la importància d'aquests ecosistemes, cal seguir estudiant aquestes basses. Per altra banda es creu convenient fer una prospecció per tal de localitzar altres conjunts de basses temporals en l'àmbit territorial del parc per poder ampliar l'àmbit de l'estudi.

Personal assignat: assistència tècnica, tècnic i director.

IX. ÀREA D'ADMINISTRACIÓ (A)

AG1. PROGRAMA D'ADMINISTRACIÓ

Al 2009 es continuaran desenvolupant les tasques que s'engloben dins el programa d'administració. Podem diferenciar 7 tipus diferents de funcions: elaboració d'informes (ordinaris i extraordinaris), elaboració de documents de planificació (programa anual d'execució, programació de plans específics aprovats) i de balanç (memòries, resums), atenció telefònica, atenció presencial al públic en general i als propietaris en particular, tramitació dels expedients escaients (subvencions, convenis, contractes), comptabilitat de la gestió del parc (despeses corrents, contractes, botiga, etc.).

Personal assignat: auxiliar administrativa, tècnic i director.

AG2. ELABORACIÓ DE LA MEMÒRIA DE GESTIÓ ANUAL

La memòria de gestió recull les actuacions realitzades i la seva inclusió a l'àrea de gestió corresponent. També hi ha la possibilitat de redactar prèvia sol·licitud, memòries de gestió de balanç de 6 mesos o de períodes concrets.

Personal assignat: tècnic i director.

AG3. PROGRAMA DE LA BOTIGA DEL PARC

La botiga del parc es troba al Centre d'Informació, on es venen camisetes, dessuadores, gorres, llapis, llapis de colors, bolígrafs, mel i espelmes, a més de llibres i altres publicacions de caire naturalístic.

Els informadors del parc són els encarregats de vendre els productes als visitants del parc que ho demanden. Des de l'oficina del parc es du la comptabilitat de la caixa de la botiga i es fan els llistats de les comandes.

Personal assignat: informadores, auxiliar administrativa i director.

AI1. PROJECTE DE REHABILITACIÓ I CANVI DE COBERTA A LA PAÏSSA DE CAN CRESTALL

Al primer trimestre de 2009 es preveu finalitzar les obres i el condicionament de la païssa de can Crestall a fi que pugui ésser utilitzada per l'Associació de Propietaris.

Personal assignat: Cap de Serveis d'Espais Naturals, director i assistència tècnica.

X. ÀREA D'AVALUACIÓ (AV)

AVG1. PROGRAMA D'AVALUACIÓ

L'avaluació permet conèixer el grau de compliment del programa anual i així poder disposar d'informació sobre la consecució dels objectius prevists. Aquesta avaluació es realitzarà, internament, seguint indicadors en relació a infraestructura d'ús públic, recursos naturals i de valoració del parc.

Personal assignat: tècnic i director.

PRESSUPOSTS

ÀREA

PRESSUPOST PAE

I. ÀREA DE VIGILÀNCIA (V)

VG1. VIGILÀNCIA.	Mitjans propis
Total Àrea	0,00 €

II. ÀREA DE MANTENIMENT (M)

MG1. PROGRAMA DE MANTENIMENT GENERAL DEL PARC	15.000,00 €
Total Àrea	15.000,00 €

III. ÀREA DE PLANIFICACIÓ (P)

PG1. PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ	Mitjans propis
Total Àrea	0,00 €

IV. ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

GCG1. PROGRAMA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS	Mitjans propis
GCG2. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ FORESTAL	Mitjans propis
GCG3. PROGRAMA DE SANITAT FORESTAL	Mitjans propis
GCG4. PROGRAMA DE GESTIÓ AGRÍCOLA-RAMADERA	22.000,00 €
GCG5. PROGRAMA DE REGISTRE DE CITES DE FAUNA I FLORA.	1.000,00 €
GCG6. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LA TORTUGA MEDITERRÀNIA	2.500,00 €
GCG7. PROGRAMA DE CONTROL D'ESPÈCIES AL·LÒCTONES	500,00 €
GCG8. PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DEL SISTEMA DUNAR DE S'AMARADOR	1.000,00 €
Total Àrea	27.000,00 €

V. ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIO-ECONÒMIC (DSE)

DSEG1. PROGRAMA DE SUBVENCIONS (6 milions d'euros totals)	
DSEG2. CONVENI ENTRE EL GOVERN DE LES ILLES BALEARS I ELS PROPIETARIS DE TERRENYS INCLOSOS DINS EL PARC	337000
Total Àrea	337.000,00 €

VI. ÀREA D'ÚS PÚBLIC (UP)

UPG1. PROGRAMA D'INFORMACIÓ AL PÚBLIC EN GENERAL I D'ATENCIÓ ALS PROPIETARIS A LES OFICINES DEL PARC (CAN CRESTALL) I AL CENTRE D'INFORMACIÓ	Mitjans propis
UPG2. PROGRAMA DE INFORMACIÓ, VIGILÀNCIA I DE SERVEIS ALS USUARIS DE LES PLATGES, ITINERARIS I ÀREES RECREATIVES	Mitjans propis
UPG3. PROGRAMA DE SENYALITZACIÓ	60.000,00 €
UPG4. PROGRAMA D'INTERPRETACIÓ AMBIENTAL	600,00 €
UPG5. PROGRAMA D'AGENDA D'ACTIVITATS	2.500,00 €
UPG6. PROGRAMA DE PUBLICACIONS	37.000,00 €

UPJ1. PROJECTE DE NOUS REFUGIS	55.000,00 €
UPJ2. PROJECTE DE CONDICIONAMENT DE L'ITINERARI DE SA PUNTA DE SES GATOVES PER PERSONES AMB MOBILITAT REDUÏDA.	75.000,00 €
UPJ3. PROJECTE DE MILLORA DELS ACCESSOS A LA PLATJA DE S'AMARADOR	12.000,00 €
UPJ4. PROJECTE D'IMPLANTACIÓ D'ITINERARI DE RATES PINYADES	5.300,00 €
UPJ5. PROJECTE D'IMPLANTACIÓ D'UNA EINA INFORMATIVA SOBRE LA PROBABILITAT D'AVISTAMENT D'AUS	400,00 €
UPJ6. PROJECTE DE REFORMA DELS APARCAMENTS PÚBLICS	225.000,00 €

PRESSUPOST PAE

UPJ7. PROJECTE DE DISSENY D'UN ITINERARI PER LA ZONA INTERIOR DEL PARC	Mitjans propis
UPJ6. PROJECTE DE RECONSTRUCCIÓ DE LES VORERES DE L'ESTANY DE SES FONTS DE N'ALIS	2.000,00 €
Total Àrea	474.800,00 €

VII. ÀREA DE PARTICIPACIÓ (PA)

PAG1. JUNTA ASSESSORA	700,00 €
PAG2. PROGAMA DE VOLUNTARIAT 2007-2010	500,00 €
Total Àrea	1.200,00 €

VIII. ÀREA D'INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT (I)

IG1. PROGRAMA DE SEGUIMENT METEOROLÒGIC	Mitjans propis
IG2. PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LA QUALITAT DE LES AIGÜES DELS ESTANYS	500,00 €
IG3. PROGRAMA DE SEGUIMENT ORNITOLÒGIC A TRAVÉS D'UNA ESTACIÓ D'ANELLAMENT D'ESFORÇ CONSTANT	12.000,00 €
IG4. PROGRAMA DE SE SEGUIMENT DE REGENERACIÓ DEL SISTEMA DUNAR DE S'AMARADOR	3.500,00 €
IJ1. PROJECTE D'ESTUDI ECOLÒGIC DE LES BASSES TEMPORALS	1.000,00 €
Total Àrea	17.000,00 €

IX. ÀREA D'ADMINISTRACIÓ (A)

AG1. PROGRAMA D'ADMINISTRACIÓ	27.000,00 €
AG2. ELABORACIÓ DE LA MEMÒRA DE GESTIÓ ANUAL	Mitjans propis
AG3. PROGRAMA DE LA BOTIGA DEL PARC	Mitjans propis
AJ1. REHABILITACIÓ I CANVI DE COBERTA DE LA PAÏSSA DE CAN CRESTALL	
Total Àrea	27.000,00 €

X. ÀREA D'AVALUACIÓ (AV)

AVG1. PROGRAMA D'AVALUACIÓ	Mitjans propis
Total Àrea	0,00 €
	899.000,00 €
PERSONAL	557.408,00 €
PRESSUPOST TOTAL	1.456.408,00 €